

NOVICE

Požar v Petrovčah in podpera »Slov. Gospodarja«. Izvedeli smo, da nekateri menijo, da v tem slučaju požara v Petrovčah ne dobijo podpore oni, ki so pogoreli. Javljamo tem potem, da nihče v tej hiši ni bil celoleten naročnik »Slov. Gospodarja« na dan, ko je bil požar. Res, da je 20 dni pozneje ena družina doplačala, da ima sedaj plačano do konca leta 1930, toda to doplačilo je prepozno za dosego podpore. — Vedno smo povdarjali in večkrat že objavili: Samo celoletni naročniki, torej tisti, ki pred 31. III. 1930 plačajo naročnino, ki seže vsaj do konca leta 1930, imajo pravico do podpore. Ta pravica pa se začne od polnoči po dnevu vplačila. Če pa kdo 20 dni po požaru nakaže naročnino, pa je to seveda prepozno. Toliko v pojasnilo glede omenjenega požara, da ne bo kdo ne utemeljeno kaj govoril, kar ne odgovarja istini. — »Slov. Gospodar.«

»Delavska politika« v Mariboru je postala nemirna, ker se je začelo v javnosti razpravljati o potrebi zidanja novih cerkva v Mariboru, osobito v magdalenski župniji. V svoji številki dne 19. marca se z nevoljo izjavlja proti temu. S tem zopet dokazuje, koliko je socialnim demokratom do izvajanja načela: »Vera je zasebna stvar.« Za socialne demokrate vera in cerkev in vse, kar je z njima v zvezi, ni zasebna zadeva, marveč stvar javnega nasprotovanja. Vera je baje zasebna stvar, toda cerkve, kjer bi ljudje izvrševali svoje verske dolžnosti, bi ne smele biti: to je socialdemokratska logika. Tako socialni demokratje dan za dnevom dokazujejo, da so v vprašanju vere in cerkve istega duha kakor so ruski boljševiki. Lenin je učil, da je vera opij (strup) za ljudstvo. Te besede so z ogromnimi rdečimi pismenkami zapisane v Petro- sedaj Leningradu in drugod. Če pa je vera strup za ljudstvo, ne sme biti cerkva. Zato nasprotujejo cerkvam kot demovom vere boljševiki in socialni demokratje. Ruski boljševiki zapirajo in podirajo cerkve, slovenski socialni demokratje pa nasprotujejo njihovem zidanju. Učinek pa je pri obojih enak: cerkva (božjih hiš) ne sme biti. So pač oboji sinovi istega duhovnega očeta: nemškega žida Karla Marksa, ustanovitelja takozvanega znanstvenega socializma (marksizma). Socialni demokratje so namreč ravnotako marksisti kakor boljševiki, samo v načinu izvajanja tega nauka se razlikujejo.

»Naša doba«, tako se glasi nov list za slovensko izobraženstvo, list, ki ga je začel izdajati konsorcijski »Jutra« z g. Adolfom Ribnikarjem na čelu. Firma je torej vsekakor znanstvena, osobje pa je tudi znanstveno: znanstveniki, ki sedijo v uredništvu »Jutra«, pišejo tudi v »Našo dobo«. Kakšne vrste boče to znanstvo, ki ga bo »Naša doba« širila po Sloveniji, je razvidno iz uvodnega članka, kjer se zatrjuje, da bo list v kulturnem oziru zastopal načela prostega, od tradicionalnih avtoritet (s

tem kajpada misli vero in cerkev) nezavisnega iskanja, torej svobodnomiselno opredelitev, slonečo na popolni svobodi znanstvenega raziskovanja. Tega slovesnega zatrjevanja pravzaprav ni treba, ker firma jamči za kakovost blaga, ki ga prodaja. Kakšno bo to blago, ki ga bo »Naša doba« širila kot plod popolne svobodnega znanstvenega raziskovanja, dokazuje (da navedemo samo eden slučaj) poročilo o »Novih nazorih o postanku človeka«. Gre kajpada za postanek človeka iz opice. Svoj čas je že »Jutra« s težko prikrito simpatijo poročalo o takozvanih dokazih, ki jih je baje znanost našla za postanek človeka iz opice. Čitatelji »Slovenskega Gospodarja« se gotovo spominjate, da je naš list tako smešno znanstvenost primerno zavrnil v člančiču: »Opice in Jutra.« Znanstvenikom »Jutra« njihova znanstvena žilica ni dala miru in zato so v svoji svobodnomiselni opredelitvi predložili svojim naprednim (»Naša doba« bi rekla progresivnim, ker to izgleda bolj znanstveno) čitateljem takoj v prvi številki »Naše dobe« na krožnik tak plod svobodnega znanstvenega raziskovanja. To je namreč predavanje ameriškega profesorja Osborna o vprašanju, ali se je človek res razvil iz opice. Trditev, da bi se človek razvil iz opice ali kakšne druge živali, je seveda popolnoma neznanstvena in se dokazati ne da, ker je neresnična. Nobeden znanstvenik je dosedaj ni mogel dokazati in je tudi ne bo, ker nima resnice kot podlage. Kar uči vera, to tudi potrjuje prava, solidna in resnicoljubna znanost, da je namreč človek, osobito njegov duh, njegova duša ustvarjena od Boga. Oznanjevalci »Jutrove« znanosti pa v »Naši dobi« z nekakim dopadenjem poročajo o Lamarck-Darwinovi podmeni o »človeko-opicah«, ki so stopile z dreves ter začele hoditi po ravnem, s čimer so kajpada postale človek, ter tudi o Osbornovi podmeni, da sta obe vrsti hrbtničarjev (opica namreč in človek) imeli pred mnogimi milijoni let skupno razvojno izhodišče. Da, da, skupno izhodišče! To izhodišče je tista »svobodna znanstvenost«, ki jo hoče poleg »Jutra« sedaj tudi »Naša doba« širiti med slovenskim ljudstvom ter z njo delati za »idealni podvig« naroda in slovenske mladine.

Zasluzen učitelj. Pred kratkem je obhajal v Mariboru nadučitelj v poklju gospod Josip Mavrič svojo 80letnico, hvala Večnemu, v krepkem zdravju. Obenem je preteklo tudi 40 let, odkar je zvesti naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Imenovani je služil 45 let v učiteljskem stanu ter si pridobil veliko pohvalnic in priznanja radi svoje vsestranskega javnega delovanja. Pripravi in pomogel je mnogim svojim učencem, da sedaj stoje na odličnih mestih kot duhovniki in uradniki ter so mu zato tudi jako hvaležni. 12 duhovnikov je bilo njegovih učencev, med katerimi žalibog jih živi samo osem. Prizadeval si je tudi vsestransko služiti narodu. Bil je 30 let predsednik učiteljskega društva za svetolenartski okraj ter vpeljal slovenski jezik kot poslovni jezik na društvenih sejah.

Glas iz ruskega učiteljskega. Iz Rusije

Odstrani vso nesnago, ne da bi tkanina pri tem trpe-la niti najmanjše škode. Radi tega je za pranje volne in svile idealno sredstvo

212-III

se je oglasil Jurij Pečar od št. Petra pri Mariboru. Zadnje pismo je prejela žena začetkom leta 1917, od tega časa pa ni bilo o njem nobenega glasu. Poizvedbe, ki so se svoj čas vršile potom Rdečega križa, so dognale, da je pogrešan. V pismu piše Pečar svoji ženi, da je petkrat pisal, da pa ni dobil odgovora. Seveda ni nobeno pismo došlo. Prosi, da mu pošlje potrebne listine, da mu boče mogoče, vrniti se domov. Piše, da je še zdrav, pač pa da je brezposelnost velika, zima mla, da še do sedaj snega niso imeli. Pismo je datirano s 1. februarjem t. l.

Dva avtomobila trčila. Iz Ljutomera poročajo: Karambol. Dne 18. marca sta privozila na prometni cesti v mestu nasproti se vozeča avtomobila ter trčila skupaj. Šofer tovrnega avta, last Milana Sessler, veletrgovca v Ljutomeru, vozeč po ozki ulici, ni videl proti ovinku nasproti vozečega osebnega avta, last nekega avtotaksnega podjetja iz Čakovca, kateremu slednjemu je hipno odpovedala zaviralna naprava. Trčila sta skupaj pri zidu hiše veletrgovca Alojza Krainca. Razven male poškodbe na Sesslerjevem avtu in nekoliko večje na avtotaksem avtu ni bilo večje nesreče, niti človeških žrtev. Slednji je moral v mehanično delavnico. Sreči je pripisovati, da ravno ta čas ni bilo toč na sicer živahni cesti ljudi.

Neurje s točo. Od Sv. Jurija ob Ščavnici smo prejeli: V četrtek 20. marca je že obiskala toča kraje: Sv. Jurij ob Ščavnici, Galužak in Sv. Lovrenc. Na nekaterih krajih je bilo ledene nadloge za ped debelo. Med neurjem je prav poletno bliskalo ter grmelo. To je bila letos prva, a zelo zgodnja nevihta s poletnim spremstvom.

Smrt naše zveste naročnice. V Vojniku pri Celju je umrla v visoki starosti 83 let gospa Marija Požar, mati župnika na Rečici č. g. Alfonza Požar, dveh kapucinov in celiskega državn-

ga zdravnika dr. Jožefa Požarja. Blago pokojna je bila zvesta naročnica ter čitateljica »Slovenskega Gospodarja«. — Preblagi mamici svetila večna luč, pre ostalim naše sožalje!

Truplo novorojenčka so potegnili iz Drave v bližini Königovega posestva v št. Petru pri Mariboru. Otročiček je bil v omotu izročen valovom Drave od brezsrčne matere, po kateri poizveduje orožništvo.

Pomočna pošta Žegar se je z dnem 15. marca t. l. izločila od pošte Planina pri Sevnici in se priklopi pošti Slivnica pri Celju.

Kozolec je pogorel v petek dne 21. t. m. posestniku Ludoviku Cizej na Polzeli. Goreti je začelo iz nepojasnjenega vzroka krog polnoči. Kozolec je pogorel do tal, istotako vse žito in veliko gospodarskega orodja.

Slučajno je ušel smrti. V četrtek na večer dne 20. marca je peljal preko tira slovenjgraškega postajališča s parom konj hlapec posestnika Murka iz Slovenjgradca. Ko je bil voz na železniškem tiru, ga je zagrabil vlak iz Dravograda z voznikom vred in ga vlekkel kakih 20 metrov daleč. Ko je vlak postal, na srečo ni bilo druge nezgode, kakor potrgano jermenje na upregi.

Šmarnica vzrok krvoprelitja. Pod tem naslovom v zadnji številki priobčeno poročilo treba resnici na ljubo po praviti z ugotovitvijo, da se tam omenjeni umor ni zgodil pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, ampak menda v Slovenskih goricah. Dejanje samo seveda vsled tega ni nič manj žalostno.

Gonilni jermen je razmesaril vrat dne 21. marca 64letnemu Mihaelu Sukiču v mlinu Franca Mešiča v Dolnjih Slavečih v Prekmurju. Preblizu si je ogledoval napravo gonilnega jermena. Kolesa so mu ujela suknjo, ga potegnili za seboj, v trenutku mu je bil razmesarjen vrat in ubogi Sukič je bil pri priči mrtev.

Najstarejša šentjurska umrla. V petek, dne 14. t. m. smo položili k večnemu počitku v št. Juriju ob južni žel. Nežo Čretnik iz Črnlíce. Dočakala je častitljivo starost 95 let in je bila najstarejša v vsej občini šentjurski fari. »Moli in delaj« je bilo njeno geslo vse življenje prav do zadnjega. Učila je moliti še svoje pravnuke. Naj ji sveti večna luč!

Divjega prašiča ustrelil. Iz Jurkloštra poročajo: Graščinski oskrbnik g. Ivan Ocvirk je ustrelil dne 15. t. m. v Jarčniku blizu Jurkloštra približno 120 kg težkega divjega prašiča, samca. Mrčina je videti precej sestradan.

Nekaj iz zgodovine stoletnega koledarja. Tolikokrat slišimo in čitamo, kako se sklicujejo razni vremenski preroki na stoletni koledar. Prav za prav bi se ne smelo reči »stoletni«, ampak sedemletni koledar. V dobi 30letne vojne je dognal opat samostana v Bambergu na Nemškem Mavricij Knauer, da se ponavlja vreme vsakih sedem let. Sploh je številka 7 za krščanstvo nekaj posebnega: 7 dni v tednu, 7 zakramentov, 7 prošenj v Očenašu, 7 bolečin Device Marije itd. Tak sedemletni koledar z napovedjo vremena je izdal omenjeni opat v latinskem in nemškem jeziku. Knjižica je doživela nad 200 izdaj. Zdravnik v Thüringenu v Nemčiji Hellwig je izdal vremenske prerokbe na podlagi Knauerjevega 7letnega koledarja in dal knjižici ime »Na 100 let določeni koledar od 1701 do 1801«. Na ta način je bil 7letni koledar prekrščen v stoletnega.

Mož z 48 naslovi in 57 redovi. Te dni je umrl v Newyorku Fric Viljem Holm v starosti 49 let. Bil je rojen v Kopenhagenu kot sin enega najbolj bogatih danskih ladjogradilcev. Na svojih potovanjih je prišel po celem svetu in doživel vse mogoče. Holm se je trudil, kako bi si priboril kar največ redov in raznih naslovov. Pri potovanju po Kitajskem se mu je posrečilo, da je prišel v posest Nestorja kamna, ki je najstarejši kitajski krščanski spomenik. Kamen ima dvojen napis v sirske in kitajskem jeziku iz leta 781. Napisa poročata o prihodu nestorijanskih misijonarjev na Kitajsko, ki so skušali širiti tamkaj svoj nauk krog leta 635. Holm se je seznanil n. pr. z umrlim črnogorskim kraljem Nikito, ki mu je dal naslov »Knez Kolašinski«. Istotako je prejel visoko šaržo v črnogorski vojski. Bil je v službi republike San Marino, kjer je prejel dva najstarejša reda: red sv. Jurija in red sv. groba. Porochen je bil s hčerko predsednika ameriške bančne zveze. Žena mu je umrla pred dvema leti. Pred nekaj tedni je prejel brzojavko, ki ga je klicala v Ameriko, kjer je bil njegov tast na smrtni postelji v Newyorku. Med vož-

njo se je prehladil in zapustil parnik s pljučnico. Ko je ležal v Newyorku v zadnjih izdihljajih, je prejel obvestilo, da je tastov glavni dedič in je podedoval 10 milijonov dolarjev. Od milijonske dedščine ni imel nič, ker je sledil tastu na drugi svet veliko prehitro.

Živa budilka. Originalen poklic si je izvolil neki Londonec, ki je nedavno pred sodiščem nastopil kot priča v neki zadevi. Pri osebnih podatkih je kot svoj poklic navedel »budilec«. Sodnik ga je začuden izpraševal dalje in mož mu je pojasnil, da v resnici opravlja posle ure-budilke. Vsako noč vstane ob enih in se napoti k svojim klijentom, da jih zbudi. Sodnik je izrazil svoj dvom nad resničnostjo tega pojasnila, češ, da se to opravi lahko s čisto navadno uro-budilko. Možak pa je vztrajal pri svoji trditvi, češ, da budilka sicer dela šum, ne more pa posebno hudih zaspancev vreči iz postelje. Ta posel pa mora že prevzeti »budilec«, ker sama ura ne spravi na noge mesarjev, pekov, sprevodnikov tramvaja in drugih ljudi, ki radi dolgo spe. Vendar ta redki poklic ne prinaša možu več nego 4 dolarje na mesec.

Sloni ustavili vlak. Ko je vozil vlak v noči skozi portugalsko ozemlje Mozambique v Južni Afriki, so občutili vsi potniki silen sunek in lokomotiva se je ustavila. Ko se je razgledal strojevodja po vzroku nezgode, je zapazil na tračnicah pred strojem ogromnega slona, ki je bil radi srečanja z vlakom težko ranjen. Ker orjaka niso mogli potegniti z rokami s tračnic, so razbelili železen drog in ga potisnili slonu v trebuh. Ko je začutila žival vročino, se je sama skotalila s tira, a v tem trenutku so se zagnali proti vlakospremnu osobju drugi sloni. Komaj so se rešili železničarji in radovedni potniki v vagone pred podivjanimi sloni.

20 let laži-zdravnik. Te dni je umrl v Stocktonu na Angleškem dr. James Hull, ki je opravljal nemoteno skozi 20 let službo zdravnika na raznih parnikih. Šele po smrti so dognali, da ni nikdar študiral zdravilstva, je bil v mladosti nepridiprav, v Avstraliji ter Afriki iskalec zlata in nato je šele čutil v sebi poklic za zdravnika.

Nepoboljšljivi rabelj. V mestu Havana na ameriškem otoku Kuba je bil uslužben v zaporih za rablja neki ropar, ki je bil obsojen na 15 let. Na smrt obsojene je obešal in pri vsakem brezplačnem obešanju so mu črtali nekaj od kazni. Z rabeljskim poslom si je z leti znatno zmanjšal kazen in lepega dne so ga izpustili na prosto. Jetniški paznik se je čudil, ko so pripeljali rablja že prvi zvečer po izpuščenju nazaj v kaznilnico v verigah. Komaj je bil svoboden, se ga je pošteno nekresal in v pijanosti zaklal mornarja.

Raziskovanja južnega tečaja se bodo lotili v kratkem Angleži z dvema ladjama »Endurance« in »Quest«.

Žena podpira tri ogle hiše, četrti pa je terentinovo-milo Gazela, brez katerega si pravega in varčnega gospodinjstva ne moremo misliti. Poskusite ga, ne bo Vam žal!

KONCERT „MARIBORA“

Sattner: S O Č I STABAT MATER

Sodelujejo: solisti gospa LOVŠETOVA, gđc. GOLOBOVA, g. GOSTIČ in g. KRIŽAJ. Nastopi do 45 članov močen orkester in mešan zbor »Maribora« pod vodstvom pevovodje g. Janeza Ev. Gašpariča. Začetek: ob osmih zvečer v dvorani »Union« (Götztz). Vstopnina: Sedeži od 15 do 40 Din, stojlišča 8 Din. Vstopnice se bodo dobile od 23. marca v predprodaji v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti in pri Hofferju.

Okoličani, udeležite se tega velikega koncerta in se pravočasno prijavite za vstopnice! Oskrbimo tudi avto-vožnje.

2. IV.

1930